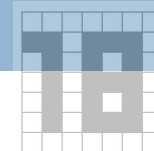

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Βιβλιοθήκη

Δημιουργία Ιστορικής Ψηφιακής Βάσης για την Περίοδο 1955-1960: πρακτικές, προβλήματα, προκλήσεις

18^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών
Πάτρα, 2009

18^ο Πανελλήνιο Συνέδριο
Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών
Ψηφιακό Επιστημονικό Περιεχόμενο
Δημιουργία, Διάθεση, Διατήρηση

Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης
Πανεπιστήμιο Πατρών,
5-6 Νοεμβρίου 2009

Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου και κοινωνία της πληροφόρησης

2

- Άνοιγμα της προς την τοπική κοινωνία
 - Συμβολή στη διάδοση της πληροφορίας
 - Εξυπηρέτηση της ευρύτερης επιστημονικής κοινότητας
 - Ψηφιοποίηση και διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου
- ✓ **Καθιέρωση στην αντίληψη της τοπικής κοινωνίας ως ο αξιόπιστος φορέας ψηφιοποίησης, οργάνωσης, διαφύλαξης και διάδοσης της ιστορικής μνήμης του τόπου**

Συλλογές & Αρχεία Ιστορικής Περιόδου 1950-1960

3

- Η Συλλογή του Συμβουλίου Ιστορικής Μνήμης Αγώνα ΕΟΚΑ, 1955-1959 (ΣΙΜΑΕ)
- Η συλλογή τεκμηρίων για την ΕΟΚΑ ενός ανώνυμου «Βρετανού Στρατιωτικού 1955-1959»
- Το Αρχείο του «Σάββα Λοϊζίδη»

Θεματολογία

4

Αρχείο ΣΙΜΑΕ

- ✓ Η ιστορία της ΕΟΚΑ, τα μέλη και τη δράση της κατά την περίοδο 1955-1959

Συλλογή του άγνωστου Βρετανού στρατιωτικού

- ✓ Ιστορικά τεκμήρια της περιόδου 1955-1959

Αρχείο Σάββα Λοϊζίδη

- ✓ Ιστορικά έγγραφα και πηγές από το 1930 μέχρι το 1980 και ειδικότερα της περιόδου 1950 – 1960 για την πολιτική ζωή της Ελλάδας και της Κύπρου

Συλλογή ΣΙΜΑΕ: η συμφωνία

5

- Υπογραφή συμφωνίας μεταξύ ΒΠΚ και ΣΙΜΑΕ (2006):
- ✓ Ψηφιοποίηση του υλικού, οργάνωση και φιλοξενία του ψηφιοποιημένου υλικού στη ΒΠΚ
- ✓ Παροχή τοπικής και εξ αποστάσεως πρόσβαση στο υλικό μέσω διαδικτύου
- ✓ Ευθύνη για το περιεχόμενο και πνευματικά δικαιώματα παραμένουν στο ΣΙΜΑΕ

Συλλογή ΣΙΜΑΕ: το υλικό

6

(Μέχρι σήμερα):

- ❖ 2.140 φωτογραφίες
- ❖ 28 έντυπες εκδόσεις
- ❖ 530 κασέτες ήχου
- ❖ 435 βιντεοταινίες

Συλλογή ντοκουμέντων ανώνυμου «Βρετανού Στρατιωτικού 1955-1959»

7

- Εντοπισμός της συλλογής στο προσωπικό αρχείου βετεράνου στρατιωτικού στο Δουβλίνο (Ιρλανδία)
- Εντοπισμός μέσω διαδικτύου της ΒΠΚ, λόγω της ενασχόλησης της με το θέμα, και αποστολή της συλλογής
- Ψηφιοποίηση του υλικού και διάθεση του μέσω διαδικτύου

Συλλογή «Βρετανού Στρατιωτικού 1955-1959»: το υλικό

8

- 152 έγγραφα της εποχής
- προκηρύξεις της ΕΟΚΑ
- φυλλάδια, προπαγανδιστικά φυλλάδια των βρετανών
- ένα πανό της εποχής κ.ά.

Αρχείο Σάββα Λοϊζίδα

9

- Δωρεά του αρχείου από τη θυγατέρα του Σάββα Λοϊζίδα μετά από παρουσίαση που έγινε για την ψηφιοποίηση των αρχείων του ΣΙΜΑΕ (Επιστημονικό Συνέδριο με αφορμή τα 50 χρόνια από την ίδρυση της ΕΟΚΑ, 2006)
- Παραλαβή του υλικού από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΠΚ για αξιολόγηση και μελέτη (2007)
- Σταδιακή ψηφιοποίηση του υλικού (2009)

Αρχείο Σάββα Λοϊζίδα: το υλικό

10

Το αρχείο του Λοϊζίδα αποτελείται από:

- Σπάνια έγγραφα και αλληλογραφία μεταξύ του ιδίου και των Μακαρίου και Γρίβα
- Σπάνιες φωτογραφίες από την πολιτική δράση του Λοϊζίδα
- Φωτογραφίες με λαογραφικά στοιχεία της εποχής από Ελλάδα, Κύπρο και αλλού

Χαρακτηριστικά του υλικού

11

□ Μορφή του υλικού:

Βίντεο, ηχητικό υλικό, φωτογραφίες και έντυπα
(Συλλογή ΣΙΜΑΕ)

Έντυπο υλικό και 1 πανό

(Συλλογή Βρετανού Στρατιωτικού)

Έντυπο υλικό, αλληλογραφία και φωτογραφίες
(Αρχείο Λοϊζίδη)

Φύλαξη του (φυσικού) υλικού

12

Συλλογή ΣΙΜΑΕ:

Το υλικό παραμένει στο ΣΙΜΑΕ. Η ΒΠΚ αναλαμβάνει να διαφυλάξει μόνο το ψηφιοποιημένο υλικό

Συλλογή Βρετανού Στρατιωτικού & Αρχείο Λοιζίδη:

Παράλληλα με το ψηφιοποιημένο και το αναλογικό υλικό ανήκει πλέον στη ΒΠΚ.

Στόχος είναι να κρατηθεί η ακεραιότητα του αρχείου/συλλογής όπως έφτασε στη Βιβλιοθήκη, προκειμένου να παραμείνει αναλλοίωτη η (τυχών) σύνδεση μεταξύ των τεκμηρίων αλλά και ο δεσμός τους με τη δραστηριότητα που τα δημιούργησε

Πνευματικά δικαιώματα

13

- Συλλογή Συμβούλιο Ιστορικής Μνήμης Αγώνα ΕΟΚΑ:
 - ✓ Τα δικαιώματα στο ΣΙΜΑΕ
 - ✓ Μη αποκλειστικό δικαίωμα διάθεσης του ψηφιοποιημένου υλικού του από τη ΒΠΚ
 - ✓ Πρόβλημα με συγκεκριμένα βίντεο που ανήκουν σε τηλεοπτικούς σταθμούς
- Συλλογή του «Βρετανού Στρατιωτικού» & Αρχείου «Λοϊζίδη»
 - ✓ Όλα τα δικαιώματα στο Πανεπιστήμιο Κύπρου

Αλληλοσύνδεση συλλογών και αρχείου

14

- ❖ Ψηφιοποίηση και οργάνωση τους σε κοινή ηλεκτρονική βάση
 - ❖ Ταυτόχρονη αναζήτηση
- * Πρωτογενείς πηγές οι οποίες θα διασταυρώνονται μεταξύ τους και θα αντιπαραβάλλονται με μεταγενέστερες αφηγήσεις και κείμενα από τις συλλογές και τα αρχεία που έχουν ψηφιοποιηθεί, αλλά και με βιβλία και άλλο υλικό από τη συλλογή της ΒΠΚ

Προσβασιμότητα

15

Συλλογή ΣΙΜΑΕ

- ✓ Διαθέσιμο στο διαδίκτυο όλο το υλικό **εκτός** από κάποιο υλικό με ευαίσθητο περιεχόμενο το οποίο προς το παρόν δεν είναι διαθέσιμο στο κοινό

Συλλογή του άγνωστου Βρετανού στρατιωτικού

- ✓ Διαθέσιμη στο διαδίκτυο

Αρχείο Σάββα Λοϊζίδη

- ✓ Μόλις ψηφιοποιείται ένα μέρος του αρχείου θα ανεβαίνει στο διαδίκτυο

Τεχνικά θέματα: Ψηφιοποίηση

16

- Το υλικό μετατράπηκε αρχικά σε ασυμπίεστη ψηφιακή μορφή (.wav για ήχο, .ani για μαγνητοσκοπημένο υλικό, .tiff για φωτογραφίες και έγγραφα).
- Επεξεργασία για βελτίωση της ποιότητας των ψηφιακών αρχείων και δημιουργίας συμπιεσμένων μορφών (.mp3 για ήχο, .mpeg για μαγνητοσκοπημένο υλικό και .jpeg ή html για φωτογραφίες και έγγραφα)
- Οπτική αναγνώριση χαρακτήρων (OCR)

Τεχνικά θέματα: Τεκμηρίωση και μεταδεδομένα

17

- Τεκμηρίωσή του και δημιουργία μεταδεδομένων σε Dublin Core
- Βοήθεια στη τεκμηρίωση από τους ιστορικούς του Π.Κ. αλλά και από ανθρώπους που έζησαν τα γεγονότα

Τεχνικά θέματα: Λογισμικό

18

- Σύστημα διαχείρισης ψηφιακού υλικού Greenstone (ανοικτού κώδικα)
- Άμεση θετική ανταπόκριση από τη διεθνή διαδικτυακή κοινότητα υποστήριξης του Greenstone σε προβλήματα που αντιμετωπίστηκαν (π.χ. ευρετηρίαση των ελληνικών χαρακτήρων)
- Παραμετροποίηση του συστήματος ώστε να γίνεται κοινή αναζήτηση ανάμεσα στο πλήρες κείμενο του υλικού ανά συλλογή ξεχωριστά, αλλά και για όλες τις συλλογές μαζί

Μελλοντικά σχέδια – προκλήσεις και προβληματισμοί (1)

19

□ Ψηφιοποίηση στην Ελλάδα (γενικά)

Δεν λήφθηκε σοβαρά υπόψη η διασύνδεση των ψηφιακών πηγών με τον παραδοσιακό κατάλογο κατά την επιλογή πολιτικής καθιερωμένων όρων, επιλογής προτύπων κτλ

Αποτέλεσμα να υπάρχει ανομοιογένεια και πολύ χαμηλή διαλειτουργικότητα, ακόμα και μεταξύ συστημάτων της ίδιας βιβλιοθήκης

Μελλοντικά σχέδια – προκλήσεις και προβληματισμοί (2)

20

- *Ηλεκτρονική Βάση της Ιστορικής περιόδου 1950-1960*

- ✓ Θα συνεχίσει να εμπλουτίζεται και να συμπληρώνεται (ποσοτικά και ποιοτικά)

- ✓ Περαιτέρω ανάπτυξη της ψηφιακής Συλλογής με προσθήκη συνδέσμων (links), βιογραφικών σημειωμάτων, βιβλιογραφικών αναφορών κτλ.

Μελλοντικά σχέδια – προκλήσεις και προβληματισμοί (3)

21

- **Αλλαγή λογισμικού;**
- Πώς τελικά θα γίνει η επιλογή ενός συστήματος που θα ικανοποιεί τις ανάγκες μιας σύγχρονης βιβλιοθήκης;
- Πώς θα παρουσιάζονται / ανακτούνται οι ετερογενείς πληροφορίες από τις διαφορετικές πηγές;

Ανοικτού κώδικα ή κάτι άλλο (εμπορικό);

Μελλοντικά σχέδια – προκλήσεις και προβληματισμοί (4)

22

- *Διαλειτουργικότητα βάσης με άλλα συστήματα*

Άμεσος στόχος:

Η διαλειτουργικότητα της «Ηλεκτρονικής Βάσης για την Ιστορία της Κύπρου 1950-1960» με το κεντρικό σύστημα και τον ΟΡΑC της ΒΠΚ, καθώς και με άλλους καταλόγους και αποθετήρια που λειτουργούν στην Κύπρο

Επίλογος - Προτάσεις

23

- Ανάπτυξη πολιτικών διαχείρισης του υλικού κάθε Β/θ ως ενιαίου, ανεξαρτήτως μορφής και υλικού στο οποίο είναι καταχωρημένο
- Αλληλοενημέρωση μεταξύ των βιβλιοθηκών και κοινή αξιοποίηση της γνώσης και των εμπειριών
- Συνεργασία μεταξύ των Β/θ. Ανάπτυξη μηχανισμών συντονισμού (πολιτικές καταλογογράφησης, μεταδεδομένων, καθιερωμένων όρων κτλ)
- ✓ Συντονισμός, συνεκμετάλλευση των πηγών και αποφυγή διπλής εργασίας αλλά και κοινών λαθών

Ευχαριστούμε!

24

Ανδρέας Κ. Ανδρέου
(Βιβλιοθηκονόμος)
andlib@ucy.ac.cy

Φίλιππος Τσιμπόγλου
(Διευθυντής ΒΠΚ)
ftsimp@ucy.ac.cy

Βασιλική Β. Κουκουνίδου,
(Αρχειονόμος – Βιβλιοθηκονόμος)
sylviek@ucy.ac.cy

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Βιβλιοθήκη